

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22

1060 København K

baw@sm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 16. februar 2015
SAGSNR.: 2015 - 366
ID NR.: 334321

**Høring - over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service
(målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at
forlade ekstremistiske miljøer)**

Ved e-mail af 28. januar 2015 har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og
Sociale Forhold anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Nicolai Pii

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Att.: Bjørn West baw@sm.dk

**Høring over lovforslag om ændring af lov om social service
(målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som
ønsker at forlade ekstremistiske miljøer) – sagsnr. 2014-8394**

6. februar 2015

J.nr. 2015-0017-05581

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til det tilsendte udkast til lovforslag.

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

Venlig hilsen

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk

Lotte Farcinsen

www.ast.dk
EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Personfølsomme
oplysninger kan kun
fremsendes elektronisk til
sikkermail@ast.dk

Fra: Gitte Busk Grønbech [<mailto:gitte.groenbech@drc.dk>]

Sendt: 2. februar 2015 12:32

Til: Bjørn West

Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikalisering eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer)

Sags.nr. 2014 – 8394

Dansk Flygtningehjælp har ingen bemærkninger til ovennævnte.

Bedste hilsner

Gitte Busk Grønbech
Koordinator
Generalsekretariatet
gitte.groenbech@drc.dk

4533735135

**DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP**

RANKED AS THE WORLD'S
BEST HUMANITARIAN NGO

2013

Høringsvar vedrørende ”lov om ændring af lov om social service – målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer”.

Dansk Psykolog Forening har læst det tilsendte lovforslag med stor interesse og takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Dansk Psykolog Forening finder det væsentligt at udvide indsatsen til forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme til også at omfatte unge og voksne over 18 år, herunder muligheden for at forsætte foranstaltninger, der allerede er sat i gang inden det fyldte 18 år. Dansk Psykolog Forening ser en øget kommunal handlebeføjelse som et relevant bud på en egentlig forebyggelsesindsats, idet kommuner og lokalmiljø spiller en væsentlig rolle i forebyggelsen af radikaliserings.

Anonymitet

Dansk Psykolog Forening er positiv overfor, at der bliver indført en rådgivningsforpligtelse over for borgere over 18 år, som henvender sig, fordi de er blevet radikaliserede eller er i risiko for at blive det, eller som ønsker at forlade det ekstremistiske miljø. Rådgivning og iværksættelse af støtteforanstaltninger vil formentligt fungere over for de borgere, der selv henvender sig i kommunen og som kan følge med i planlægningen af yderligere støtte efter serviceloven, hvor anonymiteten ophæves. Anderledes forholder det sig ift. de borgere, der er i risiko for at blive radikaliserede eller som ønsker at forlade det ekstremistiske miljø, men ønsker at forblive anonyme. Det er således uklart, hvorvidt kommunens beføjelser ift. rådgivningsforpligtelsen giver mulighed for anonym rådgivning som led i det forebyggende arbejde, både når borgeren selv henvender sig og som led i det opsøgende arbejde.

Motivation

Dansk Psykolog Forening finder det positivt, at der i bemærkningerne til lovforslaget tages stilling til hvordan rådgivningen til borgere over 18 år, der henvender sig til på grund af risiko for radikaliserings og ekstremisme, nærmere kan forvaltes. Herunder en præcisering af kommunernes mulighed for at lave opsøgende arbejde og tilrettelægge rådgivningen som kontakt – eller mentorordninger. Dansk Psykolog Forening mener, at der i denne sammenhæng vil være behov for mere klare retningslinjer for kommunerens opsøgende virksomhed, herunder hvordan det opsøgende arbejde iværksettes og forvaltes over for de borgere, som ikke er motiverede. Det må antages, at borgere som er i risiko for at blive radikaliserede eller som allerede er en del af ekstremistiske miljøer, er præget af ambivalens og skiftende motivation ift. at skulle forlade disse, hvorfor det forløbende motivationsarbejde bliver en væsentlig del af forebyggelsesindsatsen. Dansk Psykolog Forening er af den opfattelse, at det er væsentligt at arbejde med borgerens motivation, dels for at undgå de radikaliserede miljøer, men også for at indgå i aftaler omkring støtte f.eks. i form af mentor eller kontaktperson.

Forebyggelse af isolation

Dansk Psykolog Forening ser det som en sikring af borgerens rettigheder, at der med lovforslaget indføres en pligt for kommunalbestyrelsen til i tilknytning til rådgivningsforpligtelsen at overveje, om borgeren har behov for anden støtte efter serviceloven eller anden lovgivning. I tråd med dette, mener Dansk Psykolog Forening, at der i det fortsatte forebyggende arbejde med at undgå radikaliserings og ekstremisme, bør være særskilt fokus på, hvorledes man bedst muligt forebygger isolering af pågældende borger som ønsker hjælp til at undgå eller forlade radikaliserede miljøer. Da oplevelsen af tilhørsforhold og gruppeidentitet,

netop er en af de fastholdende faktorer ift. at indgå i radikaliserede grupper, må risikoen for isolation udgøre et væsentligt fokusområde i arbejdet med borgeren, herunder dennes motivation og tilbud om efterfølgende støtte. Skadevirkninger af isolation er dokumenteret i flere forskningsresultater.

Dansk Psykolog Forening ser frem til at følge det fortsatte arbejde og står naturligvis til rådighed for eventuelle uddybende kommentarer i forhold til ovenstående.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen

Formand, Dansk Psykolog Forening

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

17. februar 2015

Sendt på mail til: baw@sm.dk

Ved mail af 28. januar 2015 (sagsnr. 2014-8394) har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, anmodet Dommerforeningen om en udtalelse til lovforslag om ændring af lov om social service (målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer)

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
baw@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8905
MOBIL 3269 8905
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/31634/MAF

**HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM
ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE (MÅLRETTET
RÅDGIVNING TIL VOKSNE I RISIKO FOR
RADIKALISERING ELLER SOM ØNSKER AT FORLADE
EKSTREMISTISKE MILJØER)**

26. FEBRUAR 2015

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har ved e-mail af 28. januar 2015 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer).

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til udkastet.

Der henvises til sagsnr. 2014-8394.

Med venlig hilsen

Martin Ryding Rosenkilde

Emdrup, den 20. februar 2015

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Holmens Kanal 22

1060 København K

Høring over lovforslag om ændring af lov om social service (målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer).

LOS – De private sociale tilbud (LOS) takker for den fremsendte høring. LOS har kun generelle bemærkninger til forslaget.

Så vidt det ses, er der først og fremmest tale om signallovgivning, idet det – som det også fremgår af de 8 siders almindelige bemærkninger til et lovforslag på 14 sider – allerede i dag efter § 10 i lov om social service er muligt for kommunalbestyrelserne at yde rådgivning til alle, herunder lovforslagets målgruppe.

Det nye er kommunalbestyrelsens fakultative mulighed for fremover at kunne lade rådgivningen omfatte opsøgende arbejde og retten til at etablere kontaktperson- eller mentorordninger som led i rådgivningsindsatsen.

LOS har ingen bemærkninger hertil, men bemærkninger udsagn (pkt. 2.2 in fine), om at der er tale om en lille målgruppe, understreges af, at der skønsmæssigt er afsat 3 mio.kr. til de samlede kommunale merudgifter ved lovens gennemførelse svarende til ca. 30.000 kr. pr. kommune.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 2014-8394.

Venlig hilsen

Geert Jørgensen

Direktør

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til Socialministeriet - Sag: 2014-8394

Høring over Forslag til ændringer i lov om social service (rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings mv.)

**Høringsbrev af 18. december 2014 – med svarfrist senest 25. februar 2015, kl. 10.
Besvarelse til: BAW@SM.dk**

Retspolitisk Forening noterer sig indledningsvis, at lovudkastet er en opfølgning af satspuljeaftalen for 2015 om en styrket indsats til forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme.

Med lovudkastet præciseres kommunernes allerede gældende rådgivningsindsats efter servicelovens § 10, idet den nye § 12b dog nævner og dermed målretter rådgivningen til voksne over 18 år, der henvender sig til kommunen for at få rådgivning mv., der kan modvirke radikaliserings eller medvirke til at den pågældende forlader ekstremistiske miljøer.

Foreningen har ikke særlige bemærkninger til lovudkastet, da det klart fremgår, at den kommunale rådgivning mv. forudsætter, at borgeren henvender sig til kommunen om rådgivning, ligesom rådgivningen vil være gratis for den pågældende.

Det kan være afgørende for en succesfuld målrettet rådgivning, som lovforslaget tilsigter, at konkrete tiltag mod radikaliserings og eksklusion ikke i sig selv fra starten ekskluderer, men tværtimod inkluderer inddragelse af centrale aktører som fx religiøse personer og autoriteter, hvis det skønnes nyttigt, og borgeren er indforstået hermed.

Dog vil vi påpege, at kriterierne ”radikaliserings” og ”ekstremistiske miljøer” i sig selv er eller kan være relativt ”elastiske”, hvilket udkastets bemærkninger også udtrykker. Det kan give retssikkerhedsmæssige betænkeligheder i relation til kommunernes måske ujævne forvaltning af reglen. Betænkelighederne er dog her af mindre betydning, da den kommunale rådgivning forudsætter borgerens initiativ og medvirken.

København, den 20. februar 2015

Bjørn Elmquist
formand

Peter Arnborg
bestyrelsesmedlem

Til

HØRINGSSVAR

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og
Sociale Forhold

Dato: 25. februar 2015
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: MNS

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service
(Måltrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer)

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på ovenstående høring. Rådet bifalder de mange forebyggende tiltag i regeringens samlede indsats mod radikaliserings, og noterer derfor også med tilfredshed, at lovforslaget giver hjemmel til en forebyggende indsats over for voksne. Vi mener, at det mest afgørende arbejde med radikaliseringsforebyggelse består i at forbedre integrationen og især at modarbejde mange unge menneskers oplevelse af at være udelukket fra samfundet. Derfor er den vigtigste indsats i forhold til radikaliserings at gøre en massiv indsats for, at disse personer - ofte unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund - oplever samfundsmæssig anerkendelse og inklusion på arbejdsmarkedet og i fritidslivet, samt at modarbejde den stærke anti-muslimske diskurs, som de møder i hverdagen og i medierne, og som kan få nogle til at søge de modkulturelle fællesskaber, såsom bander eller religiøse grupperinger. En afgørende faktor for at vi lykkes med ovenstående er dog, at vi sikrer, at de tosprogede elever, ikke mindst de tosprogede drenge, får en vellykket (folke-)skolegang, som gør dem i stand til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og dermed forbedre deres muligheder for et aktivt og ligeværdigt deltagelse i samfundet senere i deres liv, så de ikke søger bekræftelse og tilhørsforhold i parallelle samfund eller radikale miljøer.

Med venlig hilsen

Yasar Cakmak

Formand for Rådet for Etniske Minoriteter

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Bjørn West

Mail: baw@sm.dk

Girokonto 402-3951

Ref. ASA/lh
Dok.nr. 2382788

Sag.nr. 2015-SLCSFA-
01927

12. februar 2015

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 28. januar 2015 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle kommentarer til lovdokumentet om en målrettet rådgivning til voksne, der er i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer.

Efter § 10 i serviceloven skal kommunen sørge for gratis rådgivning til borgere, som har brug for rådgivning med henblik på at forebygge sociale problemer og støtte til at komme over øjeblikkelige vanskeligheder.

I udkastet til lovforslag bliver det tydeliggjort, at kommunen skal tilbyde gratis, målrettet rådgivning til personer over 18 år, som er radikaliserede, er i risiko for at blive det, eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer. Rådgivningen skal gives som et åbent og anonymt tilbud.

Der er som nævnt ikke tale om en ny forpligtelse, men om en præcisering. Den eksisterende forpligtelse til rådgivning omfatter også forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme. Ekstremistiske miljøer omfatter ifølge lovforslagets bemærkninger alle former for politisk og/eller religiøs ekstremisme – for eksempel højreekstremisme, venstreekstremisme og ekstremistiske islamistiske miljøer.

Som led i rådgivningen, der skal ske i samarbejde med borgeren, kan kommunen etablere kontaktperson- eller mentorordninger for de pågældende borgere. Det skal desuden altid overvejes, om en borger har brug for anden støtte efter serviceloven eller andre love.

Det fremhæves i bemærkningerne, at en kommune har mulighed for at lave opsøgende arbejde ved at tage kontakt med borgere, der er i risiko for radikaliserings eller har tilknytning til ekstremistiske miljøer. Her nævnes det også, at kommunen bør sikre procedurer i forbindelse med bekymringshenvendelser fra medarbejdere i almennyttige boligforeninger, frivillige organisationer samt borgere i kommunen i øvrigt. Det er efter Socialpædagogernes opfattelse meget centralt.

Socialpædagogerne er generelt positiv overfor lovforslaget og har ingen bemærkninger til de foreslåede initiativer. Dog vil Socialpædagogerne foreslå, at der bliver iværksat en løbende erfaringsopsamling om den målrettede rådgivning mv. – en erfaringsopsamling, som kan bidrage til en udvikling af kommunernes indsats på området.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Verne Pedersen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Verne Pedersen
forbunds næstformand

Høringssvar

Emne: Høringssvar til forslag til ændring af lov om Social Service §12b.

Til: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.
Bjørn West, Integration og Demokrati.

Høringssvar fra Aarhus Kommune vedrørende ændring af lov om Social Service §12b

Aarhus Kommune har læst høringsmaterialet til §12b "Voksne i risiko for radikaliserings og ekstremisme" og finder det positivt, at der med lovændringen skabes et tydeligt lovgrundlag for kommunernes forpligtelse og muligheder for at arbejde med radikaliserings og ekstremisme hos borgere over 18 år.

Aarhus Kommune vil dog gøre opmærksom på følgende:

I forbindelse med initiativerne omhandlende mulighed for åben anonym rådgivning og mulighed for opsøgende arbejde (§ 12b, stk. 1), vurderer Aarhus Kommune at der behov for præcisering i forhold til, at det i bemærkningerne til lovforslaget er beskrevet, at der ikke bør foregå noget, uden borgerens udtrykkelige samtykke. Aarhus Kommunes ønske er, at nuancerne mellem samtykket og det opsøgende arbejde bliver tydeliggjort; er der eksempelvis gjort overvejelser om muligheden for anvendelse af Servicelovens med fuld anonymitet i de tilfælde, hvor der er reel bekymring og borgeren ikke ønsker at samarbejde med kommune eller politi? Tilsvarende er det uklart, hvilke beføjelser kommunen har, hvis borgeren ikke er motiveret og kommunen vælger at iværksætte motivationsfremmende tiltag, som periodiske samtaler og opfølgning med borgeren.

Når der er tale om støtte til voksne over 18 år, kan støtten i nogle tilfælde gives i henhold til efterværnsparagrafferne. Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorvidt det er tænkt at den forpligtelse, der følger af lovforslaget, skal ligge i voksenområdet fra det 18. år og frem eller om efterværnsparagrafferne også kan bruges her.

Aarhus Kommune finder derudover, at lovforslaget bør udvides med et afsnit om støtte og vejledning til pårørende til radikaliserede borgere over 18 år, så der eksplicit gives et lovgrundlag til dette arbejde. Det er Aarhus Kommunes erfaring, at en væsentlig faktor i de-radikaliseringsprocessen er et tæt sam-

17. februar 2015
Side 1 af 2

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Socialforvaltningen
Aarhus Kommune

Sekretariatet

Jægergården, Værkmestergade
15
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 89 40 31 17

E-mail:
social@aarhus.dk
Direkte e-mail:
sigre@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sag: 15/007433-1
Sagsbehandler:
Signe Reichenbach

Høringssvar

Emne: Høringssvar til forslag til ændring af lov om Social Service §12b.

Til: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.
Bjørn West, Integration og Demokrati.

arbejde med f.eks. forældre eller søskende til de radikaliserede. Konkret arbejdes der i Aarhus med forældrenetværk, ligesom det er erfaringen at forældre kan have behov for psykologsamtaler og –bistand for at indgå aktivt i antiradikalisering-arbejdet omkring den unge over 18 år. Støtten til forældrene bør være uafhængig af, hvorvidt den radikaliserede er motiverede for eller har givet samtykke til at indgå i indsatsen (f.eks. vil man ikke kunne få samtykke fra borgere, der er rejst til Syrien, men disse forældre har erfaringsmæssigt et stort behov for støtte i forhold til at hjælpe den unge hjem og ud af radikaliseringsarbejdet).

17. februar 2015
Side 2 af 2

Lovforslaget medfører øgede udgifter til kommunerne og Aarhus Kommune forventer at der sker udligning via DUT midlerne.

Aarhus Kommune har igennem flere år arbejdet intenst med radikaliseringsområdet og stiller sig gerne til rådighed for ministeriet i det videre arbejde.